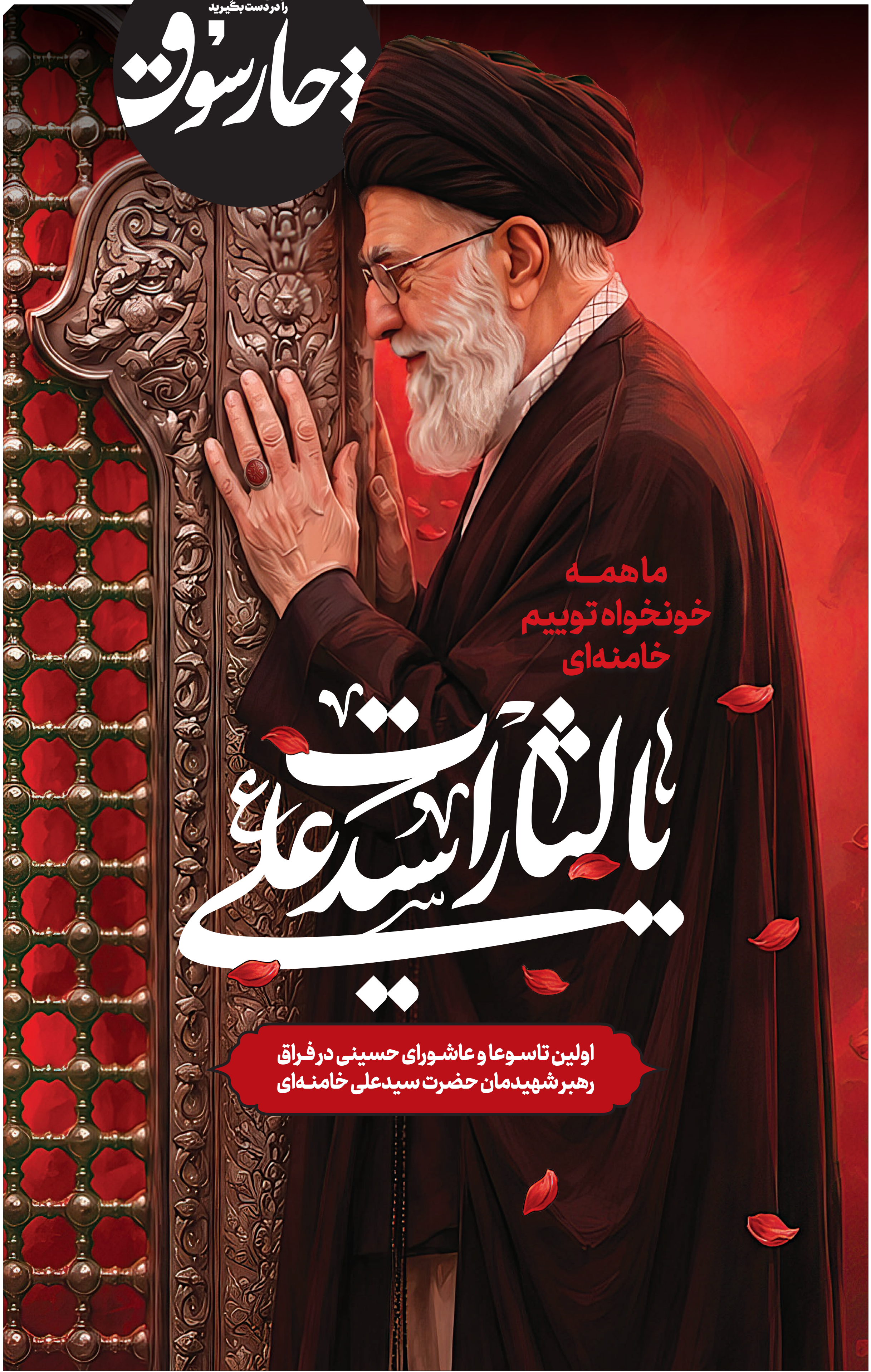

نبض اقتصاد
را در دست بگیرید

چارسوگ

ماه مه
خونخواه تویم
خامنه‌ای

تاسوعا و عاشورا

اولین تاسوعا و عاشورای حسینی در فراق
رهبر شهیدمان حضرت سیدعلی خامنه‌ای

اپلیکیشن‌ها، عامل اصلی التهاب بازار اجاره مسکن هستند

نایب‌رئیس اتحادیه املاک با اشاره به قیمت‌سازی اپلیکیشن‌ها گفت: عامل اصلی التهاب بازار اجاره، پلتفرم‌ها هستند. بازار اجاره‌بها در کشورمان طی سال‌های اخیر به کانون اصلی فشارهای اقتصادی بر خانواده‌ها تبدیل شده‌است. گرچه سیاست‌گذاران همواره تلاش کرده‌اند با ابزارهای دستوری و تعیین سقف قیمتی این بازار پرالتهاب را کنترل کنند، اما تجربیات میدانی و نظرات کارشناسی صنف مشاوران املاک، زوایای پنهانی را از این بحران آشکار می‌کند.

یکی از مهم‌ترین این زوایا، نقش مخرب «پلتفرم‌های آنلاین» در ایجاد حباب‌های قیمتی است؛ جایی که بدون حضور واقعی عرضه و تقاضا در دفاتر معاملات، قیمت‌ها با الگوریتم‌های مجازی ساخته می‌شوند. این روند فراتر از مدیریت سنتی بنگاه‌ها بستر را برای التهاب‌آفرینی در بازار اجاره مسکن فراهم کرده‌است.

از سوی دیگر تقابل دائمی میان «حقوق مالکیت» و «توان پرداخت مستأجر» به یک بن بست سیاست‌گذاری تبدیل شده‌است. اسرار بر فشارهای مالی بی‌وقفه بر مالکان، بدون توجه به نیاز آنها به امنیت اقتصادی در نهایت منجر به فرار سرمایه‌گذاران از بازار اجاره‌داری شده‌است، این خروج سرمایه نه تنها مشکل مستأجران را حل نمی‌کند، بلکه با کاهش عرضه، عملاً به افزایش بیشتر قیمت‌ها دامن می‌زند.

در این شرایط آنچه بیش از همه نادرده گرفته شده، «تفاوت‌های اقلیمی و اقتصادی» میان کلان‌شهر تهران و سایر شهرستان‌هاست که در تصمیم‌گیری‌های مرکزی در ساختمان دادمان دیده نمی‌شود. علاوه بر ناکارآمدی طرح‌های حمایتی و آمار پایین بهره‌مندی از تسهیلات دولتی، فقدان یک استراتژی فراوزارتخانه‌ای بزرگ‌ترین زخم بر پیکره مسکن است، زمانی که هر دولت با تغییر کابینه کل برنامه‌های پیشین را به دست فراموشی می‌سپارد و به دنبال طرح‌های زودبازدهی می‌رود که حتی قبل از جانمایی و تخصیص بودجه با پایان عمر دولت مواجه می‌شوند، بحران مسکن عمق بیشتری می‌یابد، در همین رابطه نایب‌رئیس اول اتحادیه مشاوران املاک با اشاره به مباحث مطرح‌شده در خصوص قیمت‌سازی توسط دفاتر املاک به تسنیم می‌گوید: زمانی که دفاتر ما در فروردین تعطیل بود فضای مجازی و اپلیکیشن‌ها شروع به قیمت‌سازی کردند.

وی ادامه داد: چگونه در فروردین ماه که هیچ واریزی به شرکت‌های آگهی دهنده نداشتیم، قیمت‌ها افزایش یافت؟ واقعیت آن است که استارت شروع قیمت‌گذاری‌ها در فضای مجازی زده شد. وی یادآور شد: شورای مسکن موظف به نرخ‌گذاری است و هر سال پیشنهاد افزایش سقف حدود ۲۵ درصدی نرخ اجاره‌بها اعلام می‌شود، اما باید مراقب باشیم فشار بیشتر از حد به مالکان، سرمایه‌گذاران را از بازار اجاره فراری ندهد، چراکه آسیب نهایی آن متوجه مستأجران خواهد بود. وی افزود: مالکان مجموعه یا NGO برای دفاع از حقوق خود ندارند. از زمان کرونا تاکنون نرخ‌گذاری‌های دستوری تداوم داشته‌است، در حالی که در سایر بازارها آزادی عمل وجود دارد. تورم ملکی در تهران و شهرستان‌ها کاملاً متفاوت است و نمی‌توان یک نسخه واحد برای همه پیچید. بیگی نژاد با انتقاد از عملکرد پروژه‌های دولتی در حمایت از اجاره‌نشین‌ها گفت: دولت سال گذشته اعلام کرد طی ۳ سال ۷۵ هزار واحد استیجاری را وارد بازار خواهد کرد، این در حالی است که تا امروز طبق اعلام مسئولان وزارت راه و شهرسازی ۵ هزار واحد محقق شده‌است. ما با حدود ۶ تا ۷ میلیون خانوار مستأجر مواجه هستیم؛ وقتی آمارها عقب‌تر از نیاز جامعه‌است، نمی‌توان با طرح‌های مقطعی مشکل را حل کرد. وی تصریح کرد: همیشه گفته‌ایم کشورمان نیازمند یک «سند چشم‌انداز درازمدت برای مسکن» است که حاصل رفتار و تصمیمات لحظه‌ای دولت‌ها نباشد، باید تصمیمی کلان گرفته شود که دولت‌ها فقط مجری آن باشند؛ نه اینکه با آمدن هر دولت، تصمیمات عوض شود و قبل از آنکه پروژه‌ای به مرحله جانمایی و بودجه‌بندی برسد، عمر آن دولت به پایان برسد.

وضع موجود بازار وناترازی در عملکرد مسئولان پذیرفتنی نیست

سخنگوی هیات رئیسه مجلس، در خصوص نشست مجازی بررسی اقدامات وزارت صمت برای افزایش تاب‌آوری صنایع، ضمن تأکید بر لزوم تدوین بسته‌های حمایتی و ایجاد مسیرهای ترانزیتی جدید در شمال و شرق کشور، گفت: اگرچه تأثیرات جنگ بر بازار قابل‌درک است، اما نوسانات لجام‌گسیخته قیمت‌ها و رهاشدگی بازار، ناشی از ضعف نظارت و ناترازی در عملکرد برخی دست‌اندرکاران است که به هیچ‌وجه قابل قبول نیست. عباس گودرزی سخنگوی هیات رئیسه مجلس، در تشریح جزئیات نشست مجازی نمایندگان برای بررسی عملکرد وزارت صمت، معدن و تجارت (صمت) گفت: در این نشست، گزارش‌های کمیسیون صنایع و وزارت صمت پیرامون تصمیمات اتخاذ‌شده برای ارتقای تاب‌آوری صنایع و پایداری زنجیره تولید در کشور مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نمایندگان دیدگاه‌های خود را در این زمینه مطرح کردند. وی در ادامه به اولویت‌های پیش‌رو اشاره کرد و افزود: باید بر محورهای کلیدی نظیر فراهم‌سازی کریدورهای جایگزین در شمال و شرق کشور، تأمین منابع مالی برای احیاء و نوسازی صنایع، تسهیل سیاست‌های تجاری، ارزی و گمرکی و تدوین بسته‌های حمایتی متمرکز شوم تا پایداری زنجیره تولید در سطح ملی تضمین گردد. گودرزی با اشاره به اعتراضات نمایندگان نسبت به وضعیت معیشتی مردم در این جلسه، تأکید کرد: نمایندگان به نمایندگی از مردم، نسبت به گرانی‌های لجام‌گسیخته و افزایش قیمت‌ها اعتراض کردند. هرچند تأثیرات جنگ و تحمیل دشمن بر بازار، هم برای مردم و هم برای مسئولان قابل‌درک است، اما نباید فراموش کرد که ضعف نظارت بر بازار، نوسانات ناشی از رهاشدگی قیمت‌ها و عدم برخورد قاطع با مفسدان اقتصادی، ریشه در ناترازی و ضعف عملکرد برخی مسئولان دارد. این نماینده مردم در مجلس دوازدهم خواستار رویکردی جامع برای کنترل بازار شد و تأکید کرد: وزارت صمت باید از ظرفیت‌های مردمی، به‌ویژه نیروی بسیجی و بانگیزه برای نظارت بر قیمت‌ها استفاده کند. وی همچنین از وزارت دادگستری خواست تا اهرم‌های نظارتی خود را از طریق تعزیرات حکومتی تقویت کند، چراکه وضع موجود در بازار به هیچ‌وجه پذیرفتنی نیست.

پرسش‌های بی‌پاسخ از مدیران ایران خودرو

گزارش

خصوصی‌سازی قرار بود زیان ایران خودرو را مهار کند؛ اما فعلاً آن‌رآن بیشتر در رشد قیمت‌ها دیده می‌شود.

پس از واگذاری مدیریت ایران خودرو و مطرح شدن ادعای حرکت به سمت مدیریت خصوصی، انتظار می‌رفت این شرکت وارد دوره‌ای تازه از اصلاحات ساختاری افزایش بهره‌وری و ارتقای کیفیت شود. طرفداران خصوصی‌سازی بارها تأکید کرده بودند که ریشه‌بخش مهمی از مشکلات خودروسازان کشور در مدیریت دولتی، تصمیم‌گیری‌های غیرتخصصی و ساختارهای ناکارآمد نهفته است و با استقرار مدیریت خصوصی، مسریزبان‌دهی مزمن این شرکت‌ها تغییر خواهد کرد.

اما اکنون و پس از گذشت ماه‌ها از این تغییرات، این پرسش جدی مطرح است که دستاورد واقعی مدیریت جدید برای کاهش زیان انباشته چه بوده‌است؟

آنچه تاکنون در عملکرد ایران خودرو بیش از هر چیز به چشم می‌آید، تمرکز بر افزایش قیمت محصولات داخلی شرکت به مصرف‌کننده منتقل شده‌است.

مدیران جدید ایران خودرو در حالی از ضرورت اصلاح قیمت‌ها سخن می‌گویند

که هنوز گزارشی شفاف از برنامه‌های خود برای کاهش هزینه‌های ساختار مدیریتی، کوچک‌سازی

بدنه اداری، افزایش بهره‌وری خطوط تولید، مدیریت هزینه‌های مالی و ارتقای بهره‌وری زنجیره تأمین ارائه نکرده‌اند. این در حالی‌است که مهم‌ترین تفاوت مورد انتظار میان مدیریت دولتی و خصوصی دقیقاً باید در همین حوزه‌ها نمایان شود.

خصوصی‌سازی زمانی موفق تلقی می‌شود که شرکت بتواند با منابع موجود، بهره‌وری بیشتری ایجاد کند. در غیراین صورت، اگر راهکار اصلی همچنان افزایش قیمت باشد، این سؤال مطرح می‌شود که تفاوت مدل جدید مدیریت با گذشته چیست؟ زیرا افزایش قیمت، ساده‌ترین و در دسترس‌ترین ابزار برای هر بنگاه‌ی است و نیازی به تحول مدیریتی یا اصلاح ساختار ندارد.

از سسوی دیگر، مصرف‌کنندگان نیز انتظار داشتند هم‌زمان با تغییر مدیریت، نشانه‌هایی از بهبود کیفیت محصولات، کاهش ایرادات فنی، ارتقای خدمات پس از فروش و افزایش رضایت مشتری مشاهده شود؛ اما همچنان بخش عمده انتقاد‌های بازار به کیفیت، فناوری قدیمی برخی محصولات و هزینه‌های نگهداری خودروها پابرجاست. به همین دلیل بخشی از افکار عمومی معتقد است که تاکنون آثار خصوصی‌سازی بیشتر در قیمت خودروها دیده شده تا در کیفیت یا بهره‌وری تولید.

واقعیت این است که زیان انباشته چند ده هزار میلیارد تومانی ایران خودرو محصول یک یا دو سال نیست و طبیعتاً یک یا دو نسخه کوتاه‌مدت نیز درمان نخواهد شد؛ اما اگر مدیریت جدید قصد دارد ادعای خود مبنی بر تفاوت با دوره مدیریت دولتی را اثبات کند، باید نشانه‌های این تفاوت را در شاخص‌های عملیاتی شرکت نشان دهد؛ از کاهش هزینه‌های غیرضروری و افزایش بهره‌وری گرفته تا ارتقای کیفیت و سودآوری ناشی از عملکرد واقعی تولید.

در غیراین صورت، افزایش مستمر قیمت خودرو هرچند ممکن است به بهبود موقت برخی شاخص‌های مالی منجر شود، اما نمی‌تواند به عنوان نشانه موفقیت خصوصی‌سازی یا اصلاح ساختار مدیریتی معرفی شود؛ زیرا کاهش زیان از محل فشار بیشتر بر مصرف‌کننده، بیش از آنکه حاصل مدیریت کارآمد باشد، نتیجه انتقال هزینه ناکارآمدی‌ها

به بازار است.

امروز مهم‌ترین مطالبه از مدیریت جدید ایران خودرو نه ارائه درخواست‌های جدید برای افزایش قیمت، بلکه ارائه یک نقشه راه روشن برای کاهش هزینه‌ها، افزایش بهره‌وری و بهبود کیفیت است؛ موضوعی که می‌تواند نشان دهد خصوصی‌سازی در این شرکت صرفاً تغییر نام مدیران نبوده، بلکه به معنای تغییر واقعی در شیوه اداره بنگاه اقتصادی است.

جنگ و تحریم نقشه تجارت اوراسیا را به سمت ایران چرخاند

تداوم جنگ اوکراین، تحریم‌های روسیه و افزایش ریسک در مسیرهای دریایی به‌ویژه بعد از بسته شدن تنگه هرمز، معادلات حمل‌ونقل بین آسیا و اروپا را تغییر داده؛ به‌طوری‌که شرکت‌های لجستیک‌ی بیش از گذشته به کریدورهای جایگزین از جمله مسیر ایران روی آورده‌اند. افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی در سال‌های اخیر، نقشه حمل‌ونقل و تجارت بین‌المللی را دستخوش تغییر کرده‌است. جنگ روسیه و اوکراین، تحریم‌های گسترده علیه مسکو، اختلال در برخی مسیرهای دریایی و افزایش نااطمینانی در زنجیره‌های تأمین جهانی، بسیاری از شرکت‌های حمل‌ونقل و صاحبان کالا را به بازنگری در استراتژی‌های لجستیک خود واداشته‌است. فعالان صنعت حمل‌ونقل دیگر به یک یا دو مسیر سنتی برای جابه‌جایی کالا میان آسیا و اروپا متکی نیستند و به سمت تنوع‌بخشی مسیرهای حمل‌ونقل حرکت کرده‌اند. هدف از این رویکرد، کاهش آسیب‌پذیری زنجیره تأمین در برابر بحران‌های سیاسی، امنیتی و اقتصادی است. در این میان، چند کریدور مهم بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته‌اند. کریدور بین‌المللی شمال-جنوب (INSTC) که از هند، خلیج فارس، ایران، قفقاز و روسیه عبور می‌کند، جایگاه ویژه‌ای در برنامه‌ریزی شرکت‌های لجستیک پیدا کرده‌است. همچنین کریدور میانی (Middle Corridor) که از قزاقستان، دریای خزر، آذربایجان و گرجستان عبور می‌کند، یکی از مسیرهای جایگزین مهم برای اتصال چین و آسیای مرکزی به اروپا محسوب می‌شود. علاوه بر این، مسیرهای دریایی جایگزین در شرق مدیترانه و خلیج فارس و همچنین مسیرهای ترکیبی ریلی-دریایی در قفقاز و آسیای مرکزی نیز در حال جذب بارهای بیشتری هستند. کارشناسان معتقدند که مزیت اصلی این مسیرها، ایجاد گزینه‌های متنوع برای عبور کالا در شرایط بحران است. فعالان صنعت لجستیک و ترانزیت تأکید می‌کنند که معیار انتخاب مسیر دیگر تنها هزینه حمل نیست. عواملی همچون پایداری مسیر، ریسک‌های سیاسی، قابلیت پیش‌بینی زمان تحویل کالا، امنیت حمل‌ونقل و انعطاف‌پذیری شبکه اهمیت فزاینده‌ای پیدا کرده‌اند. به همین دلیل بسیاری از شرکت‌ها حاضرند برای کاهش ریسک‌های عملیاتی، هزینه بیشتری نیز پرداخت کنند. در این میان، کریدور شمال-جنوب به دلیل موقعیت جغرافیایی ایران و امکان اتصال بازارهای هند، خلیج فارس، روسیه و اوراسیا، توجه بیشتری را به خود جلب کرده‌است. با این حال کارشناسان معتقدند برای تبدیل شدن این مسیر به یک کریدور رقابتی در مقیاس بزرگ، توسعه زیرساخت‌های ریلی، افزایش ظرفیت حمل، تسهیل تشریفات مرزی و هماهنگی بیشتر میان کشورهای مسیر ضروری است. به گفته حسن کریم‌نیا، کارشناس حمل‌ونقل و ترانزیت، با معطلی ۲۰ و بعلاً ۳۰ روزه پشت میادی ورودی و خروجی کشور نباید انتظار این را داشته باشیم که درآمد ارزی ناشی از ترانزیت به سفره‌های مردم بیاید و به کانون ترانزیتی اوراسیا تبدیل شویم. افزایش اهمیت تاب‌آوری زنجیره تأمین و تلاش شرکت‌های بارها کاهش وابستگی به مسیرهای محدود، روندی است که احتمالاً در سال‌های آینده نیز ادامه خواهد داشت؛ روندی که می‌تواند جایگاه کریدورهای جایگزین از جمله مسیرهای عبوری از ایران را در تجارت بین‌المللی بیش‌ازپیش تقویت کند و باید از این فرصت‌ها به خوبی استفاده کنیم.

انسانی وارد کرد و باعث شد پیشرفت فیزیکی بسیاری از واحدها متوقف یا کند شود. تعارضات ملکی و عدم پاسخگویی دستگاه‌های خدمات‌رسان نیز لایه‌هایی از بروکراسی را به این مسیر افزوده‌است که در نهایت، کارگرا در انتظار می‌گذارد.

از «گزارش» تا «پناهگاه»

درمجموع، طرح مسکن کارگری با رویکردی که در تفاهم‌نامه‌های وزارت کار و راه و شهرسازی دیده می‌شود، ایده‌ای درست و راهگشاست و می‌تواند فشار مالی ناشی از اجاره‌بها را از دوش کارگران بردارد، اما باید پذیرفت که مشکل مسکن کارگری، با «تعداد چهار ماده‌ای» حل نمی‌شود.

این طرح زمانی به پیروزی می‌رسد که فراتر از گزارش‌های اداری حرکت کند و بتواند به‌سرعت، راهکار عملی برای تحویل واحدها باشد. مسکن کارگری نباید در حد یک «برنامه روی کاغذ» باقی بماند؛ بلکه باید به گونه‌ای پیش برود که در واقعیت، دغدغه مسکن را از خانوار کارگری بردآید و تبدیل به پناهگاهی امن شود که در آن، نیمی از حقوق کارگر دیگر در جیب موجزن‌رود.

وی با اشاره به تفاهم‌نامه مشترک وزارت راه و شهرسازی و وزارت تعاون، بر رویکردی سه‌جانبه (کارگر، کارفرما و دولت) تأکید کرد تا مسکن در قالب‌های تملیکی، استیجاری و سازمانی تأمین شود.

بر اساس اظهارات وی، پروژه کلان ساخت ۹۴ هزار واحد مسکن کارگری در ۷ استان هدف و شهرهای استراتژیک آغاز شده‌است. این طرح که در قالب‌های شخصی‌سازی، پیمانکاری و تعاونی اجرا می‌شود، تلاشی است تا با بهره‌گیری از اراضی دولتی و مشارکت صنایع پیشران، فاصله میان کارگر و خانه اولش را کوتاه کند.

سدی به‌نام «معارضات» و «جنگ»؛ چرا سرعت پیشرفت پایین است؟

اما مسیر رسیدن به این هدف، هموار نبوده‌است. تحلیل وضعیت اجرایی این پروژه‌ها نشان می‌دهد که با وجود آمارهای امیدوارکننده (مانند ثبت ۸۵ هزار واحد در مرحله آماده‌سازی)، چالش‌هایی ساختاری وجود دارد که سرعت پیشرفت فیزیکی را گرفته‌است.

از سوی دیگر، شرایط امنیتی اخیر و پیامدهای «جنگ رمضان»، ضربه‌ای به زیرساخت‌ها و تأمین نیروی

نیمی از حقوق کارگران صرف اجاره می‌شود؛ آیا وعده‌های مسکن دولتی بالاخره به «کلید و خانه» تبدیل می‌شوند؟

در شرایطی که مسکن به یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های معیشتی خانوارهای کارگری تبدیل شده‌است و بخش بزرگی از درآمد آن‌ها را می‌بلعد، طرح‌های کلان دولتی برای تأمین مسکن، تنها زمانی معنا پیدا می‌کند که از فضای «کاغذ و گزارش» خارج و به «کلید و خانه» تبدیل شود.

برای بسیاری از خانوارهای کارگری، مسکن دیگر تنها یک نیاز اولیه نیست، بلکه یک «جنگ روزمره» برای بقاست. آمارهای میدانی نشان می‌دهد که در بسیاری از شهرها، حدود نیمی از درآمد ماهانه کارگران صرف اجاره‌بها می‌شود؛ وضعیتی که باعث شده‌است دغدغه مسکن، کیفیت زندگی و سلامت روان کارگران و خانواده‌هایشان را هدف قرار دهد. در این میان، هر طرحی برای کاهش این فشار، نه تنها یک مزیت، بلکه یک «ضرورت حیاتی» برای نجات بخشی از جامعه کارگری از بحران مسکن است. در همین راستا، مجید صرفی، سرپرست معاونت تعاون وزارت کار، از گام‌های عملی دولت برای خروج از این وضعیت خبر داد.

مواد اولیه و لجستیک؛ شرط لازم اما ناکافی

افزایش عرضه ورق فولادی توسط فولاد مبارکه و واردکنندگان بدون تردید می‌تواند بخشی از فشار هزینه‌ای تولیدکنندگان لوازم خانگی را کاهش دهد. در ساخت بسیاری از محصولات بزرگ خانگی، سهم فولاد در بهای تمام‌شده قابل توجه است و هر نوسان قیمتی در این بخش مستقیماً به مصرف‌کننده منتقل می‌شود. از این منظر، تثبیت عرضه و جلوگیری از ایجاد بازارهای انحصاری یا سفته‌بازانه در حوزه فولاد، اقدامی ضروری است.

همچنین توسعه مسیریهای ترانزیتی و فعال شدن کریدور ربلی چین-سرخس با ورود روزانه سه قطار باری و حتی امکان افزایش آن تا دو برابر می‌تواند هزینه و زمان تأمین قطعات و مواد اولیه را کاهش دهد. در شرایطی که هزینه لجستیک طی سال‌های اخیر به یکی از اجزای رو به رشد قیمت تمام‌شده تبدیل شده، هرگونه بهبود در زیرساخت حمل‌ونقل اثر کاهنده بر قیمت‌ها خواهد داشت.

ثبات ارزی و مدیریت انتظارات؛ حلقه تعیین‌کننده انتقال کاهش قیمت

بازار لوازم خانگی به شدت به نرخ ارز حساس است؛ نه فقط به دلیل واردات برخی قطعات و مواد اولیه، بلکه به دلیل شکل‌گیری انتظارات تورمی. حتی در دوره‌هایی که هزینه تولید افزایش نیافته، صرف جهش ارزی باعث شده تولیدکننده و فروشنده با احتیاط و پیش‌دستانه قیمت‌ها را بالا ببرند؛ بنابراین اگر قرار است کاهش قیمت رخ دهد، ثبات نسبی در بازار ارز و کاهش تقاضای هیجانی پیش‌نیاز آن است.

در کنار ثبات ارزی، موضوع نظارت نیزاهمیت حیاتی دارد. تجربه بازار نشان داده است که در نبود نظارت کارآمد، بخشی از کالاها در انبارها متوقف می‌شود یا با برچسب‌های قیمتی جدید عرضه می‌گردد، حتی اگر هزینه جایگزینی کاهش یافته باشد. تأکید بر نقش وزارت صمت و سازمان تعزیرات در مقابله با احتکار و تخلفات، زمانی اثرگذار است که این نظارت‌ها مستمر، داده‌محور و شفاف باشد. درنهایت، اگرچه مجموعه این عوامل می‌تواند مسیر تعدیل قیمت‌ها را هموار کند، اما کاهش واقعی قیمت در بازار لوازم خانگی تنها زمانی رخ خواهد داد که سیاست‌گذار بتواند ثبات اقتصادی، رقابت سالم در بازار و شفافیت در زنجیره تولید تا مصرف‌را به صورت هم‌زمان برقرار کند؛ در غیراین صورت، احتمال کاهش قیمت همچنان در حد یک سناریوی محتمل باقی خواهد ماند.

خودروسازان داخلی هزینه مضاعفی به حوزه سلامت کشور تحمیل می‌کنند

عضو هیات رئیسه کمیسیون صنایع و معادن مجلس، گفت: هدف از اصرار بر واردات خودرو این است قیمت‌ها در بازار تعدیل و از طرفی تلنگری جدی برای ارتقا کیفیت خودرو داخلی باشد چراکه فعلاً تنها راه ارتقای کیفیت محصولات نامرغوب خودروسازان داخلی، واردات است. کیفیت پایین فعلی خودرو داخلی، سالانه هزینه مضاعفی به حوزه سلامت تحمیل می‌کند. در سایر حوزه‌های تولید تأکید بر استفاده از کالاهای ایرانی داریم اما تداوم تولیدات نامرغوب و گران خودروسازی‌های داخلی باعث شده که فعلاً بر واردات خودرو اصرار کنیم. علی‌حدهای در واکنش به اظهارنظرهایی مبنی بر اینکه نمایندگان تأکید به واردات خودرو دارند، گفت: آنچه در چند ماه گذشته جای تعجب داشت این بود که دلالت و فعالان حوزه خودرو حتی در زمان جنگ به دنبال افزایش قیمت خودرو بودند که باعث نگرانی مردم شده بود. وی تصریح کرد: هم‌اکنون این سؤال مطرح می‌شود که چرا خودروسازان در شرایط جنگی کشور در چند نوبت نسبت به افزایش قیمت خودرو اقدام کردند در حالی که هیچ اقدامی در جهت ارتقای کیفیت محصولاتشان انجام ندادند.

نماینده مردم سواجیلاغ، طالقان، نظرآباد و چهارباغ در مجلس شورای اسلامی، ادامه داد: اگر خودروسازان از ظرفیت جوانان نخبه کشور و شرکت‌های دانش بنیان استفاده می‌کردند قطعاً می‌توانستند خودروهایی تولید کنند که قابل رقابت در بازار جهانی باشد.

وی افزود: مجلس واردات خودروهای نو و کارکرده را تصویب کرد تا خودروسازان برای رقابت با آنها نسبت به ارتقای کیفیت تولیداتشان اقدام کنند و با افزایش میزان عرضه در بازار خودرو، تعادل ایجاد شود.

این نماینده مردم در مجلس دوازدهم، یادآور شد: متأسفانه خودروسازان قادر به پاسخگویی به نیاز جامعه نیستند ضمن اینکه کیفیت پایین محصولاتشان به عامل بروز حوادث ترافیکی متعدد و آلودگی هوا تبدیل شده و هزینه مضاعفی را به حوزه سلامت کشور ناشی از تصادفات تحمیل می‌کند.

وی افزود: ما در سایر حوزه‌ها تأکید بر استفاده از کالاهای ایرانی داریم اما تداوم تولیدات نامرغوب و گران خودروسازی‌های داخلی باعث شده که بر واردات خودرو اصرار کنیم.

عضو هیات رئیسه کمیسیون صنایع و معادن مجلس، تأکید کرد: قطعاً وزیر صمت باید در خصوص دلیل رهاشدگی بازار خودرو و اقدام خودروسازان برای افزایش قیمت مکرر تولیداتشان پاسخگو باشد، همچنین شورای رقابت باید به موقع به این مهم ورود پیدا کند و با مکانیزم‌هایی که در این خصوص تعریف شده است مانع از تداوم این روند شود و سازمان تعزیرات حکومتی نیز در این رابطه وظیفه برخوردار به موقع و بازدارنده با متخلفان را بر عهده دارد.

کاهش قیمت لوازم خانگی؛

وعده‌ای مشروط به اصلاحات ساختاری

گزارش

❗ در حالی که از احتمال کاهش قیمت لوازم خانگی سخن گفته می‌شود، تحقق این وعده بیش از هر چیز به ثبات ارزی، اصلاح زنجیره تأمین و نظارت مؤثر بر بازار وابسته است؛ مؤلفه‌هایی که هنوز فاصله

”

اعتراض فعالان کارگری به نشست اخیر تأمین اجتماعی

❗ یک فعال کارگری گفت: هرگونه اصلاح در قوانین بیمه‌ای و بازنشستگی، بدون رضایت و مشارکت واقعی شرکای اجتماعی و بدون آغاز اصلاحات از حوزه مدیریت منابع و دارایی‌های سازمان، فاقد پشتوانه اجتماعی لازم است و نمی‌تواند تأمین‌کننده عدالت و پایداری بلندمدت نظام تأمین اجتماعی باشد. به گزارش ایلنا، در حالی که سازمان تأمین اجتماعی طی ماه‌های اخیر برخی تصمیمات و پیشنهادات اصلاحی در حوزه بیمه و بازنشستگی را مطرح کرده که با انتقادات گسترده نمایندگان جامعه کارگری مواجه شده است، تشکل‌های کارگری همچنان تأکید دارند هرگونه تغییر در قوانین و مقررات این حوزه باید بر مبنای اصل سه‌جانبه‌گرایی و با مشارکت واقعی نمایندگان کارگران، کارفرمایان و دولت انجام شود.

در همین راستا، اخیراً نشست با دعوت مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی و حضور تعدادی از نمایندگان تشکل‌های کارگری برگزار شد؛ نشستی در خصوص اصلاح قانون بازنشستگی، قانون سخت‌وزیان‌آور، بیمه بیکاری، کارگران ساختمانی و غیره که به اعتقاد برخی فعالان کارگری، این نشست بیش از آنکه محلی برای گفت‌وگوی واقعی و شنیدن انتقادات باشد، به بستری برای نمایش رضایت تشکل‌ها از اصلاحات پیشنهادی تبدیل شد. این فعالان کارگری معتقدند بخش‌هایی از اظهارات انتقادی مطرح‌شده در جلسه در انعکاس رسانه‌ای سازمان تأمین اجتماعی حذف شده و تنها بخش‌هایی از سخنان حاضران که جنبه حمایتی و قدردانی داشته، منتشر شده است؛ موضوعی که از نگاه آنان، با روح گفت‌وگوی اجتماعی و سه‌جانبه‌گرایی در تضاد است.

محسن باقری، عضو گروه کارگری شورای عالی کار، در واکنش به نشست اخیر سازمان تأمین اجتماعی گفت: گروه کارگری کشور ضمن تأکید بر ضرورت حفظ پایداری منابع سازمان تأمین اجتماعی، معتقد است اصلاحات در نظام بیمه‌ای و بازنشستگی باید بر پایه قانون، اصل سه‌جانبه‌گرایی و رعایت حقوق مالکانه بیمه‌شدگان صورت گیرد و هیچ‌گونه اصلاح یک‌جانبه‌ای نمی‌تواند جایگزین گفت‌وگوی واقعی شرکای اجتماعی شود. وی افزود: سازمان تأمین اجتماعی بر اساس قوانین

”

نظارت بر بازار برای صیانت از معیشت مردم تشدید شود

❗ عضو کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: تشدید نظارت بر بازار، حمایت از معیشت مردم و اتخاذ سیاست‌های مؤثر اقتصادی، از مهم‌ترین الزامات عبور از شرایط دشوار اقتصادی و ایجاد ثبات و آرامش در جامعه به شمار می‌رود.

زهرا خدادادی گفت: در شرایطی که مسائل معیشتی و اقتصادی یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های خانوارها تبدیل شده است، تشدید نظارت بر بازار و کنترل روند عرضه و قیمت کالاهای مورد نیاز مردم ضرورت دارد؛ قطعاً نظارت مؤثر بر بازار می‌تواند نقش مهمی در جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی و حفظ ثبات اقتصادی

ایفا کند. وی افزود: دستگاه‌های نظارتی و نهاد‌های مسئول باید نظارت مستمر و هدفمند بر روند توزیع کالاها، قیمت‌گذاری و عملکرد شبکه‌های عرضه داشته باشند تا از بروز هرگونه اختلال در تأمین نیازهای عمومی جلوگیری شود، حفظ آرامش بازار و جلوگیری از نوسانات غیرمنطقی قیمت‌ها، یکی از مهم‌ترین وظایف

قابل توجهی با وضعیت پایدار دارند.

لوازم خانگی در سال‌های اخیر همواره یکی از بازارهای حساس به نوسانات اقتصادی بوده است؛ بازاری که کوچک‌ترین تغییر در نرخ ارز، قیمت مواد اولیه یا هزینه حمل‌ونقل به سرعت در قیمت نهایی کالاها منعکس می‌شود. در چنین شرایطی، اظهارات اخیر احسان قاضی‌زاده هاشمی، عضو کمیسیون صنایع

و معادن مجلس درباره احتمال کاهش قیمت لوازم

خانگی، بار دیگر توجه‌ها را به این پرسش جلب کرده است که آیا مجموعه سیاست‌ها و تحولات کوچک‌ترین تغییر در نرخ ارز، قیمت مواد اولیه یا هزینه حمل‌ونقل به سرعت در قیمت نهایی کالاها

منعکس می‌شود. در چنین شرایطی، اظهارات اخیر

احسان قاضی‌زاده هاشمی، عضو کمیسیون صنایع

و معادن مجلس درباره احتمال کاهش قیمت لوازم

خانگی، بار دیگر توجه‌ها را به این پرسش جلب کرده است که آیا مجموعه سیاست‌ها و تحولات کوچک‌ترین تغییر در نرخ ارز، قیمت مواد اولیه یا هزینه حمل‌ونقل به سرعت در قیمت نهایی کالاها

منعکس می‌شود. در چنین شرایطی، اظهارات اخیر

احسان قاضی‌زاده هاشمی، عضو کمیسیون صنایع

و معادن مجلس درباره احتمال کاهش قیمت لوازم

خانگی، بار دیگر توجه‌ها را به این پرسش جلب کرده است که آیا مجموعه سیاست‌ها و تحولات کوچک‌ترین تغییر در نرخ ارز، قیمت مواد اولیه یا هزینه حمل‌ونقل به سرعت در قیمت نهایی کالاها

منعکس می‌شود. در چنین شرایطی، اظهارات اخیر

احسان قاضی‌زاده هاشمی، عضو کمیسیون صنایع

و معادن مجلس درباره احتمال کاهش قیمت لوازم

خانگی، بار دیگر توجه‌ها را به این پرسش جلب کرده است که آیا مجموعه سیاست‌ها و تحولات کوچک‌ترین تغییر در نرخ ارز، قیمت مواد اولیه یا هزینه حمل‌ونقل به سرعت در قیمت نهایی کالاها

منعکس می‌شود. در چنین شرایطی، اظهارات اخیر

احسان قاضی‌زاده هاشمی، عضو کمیسیون صنایع

موضوعه، یک نهاد بیمه‌گر و امین منابع متعلق به بیمه‌شدگان و بازنشستگان است و مأموریت آن اجرای قوانین و صیانت از حقوق ذی‌نفعان است، نه ایفای نقش قانون‌گذار یا جانشینی دولت در ارائه و تحمیل اصلاحات مورد نظر خود بر جامعه کارگری.

وی ادامه داد: پرسش‌های اساسی جامعه کارگری این است که چگونه از یک سو محدودسازی حقوق قانونی بیمه‌شدگان و بازنشستگان، فاقد پشتوانه منابع مطرح می‌شود، اما از سوی دیگر کارگران و صاحبان اصلی این منابع از مشارکت مؤثر در مدیریت دارایی‌ها و نظارت بر نحوه هزینه‌کرد سرمایه‌های خود محروم هستند.

باقری در پایان تأکید کرد: هرگونه اصلاح در قوانین بیمه‌ای و بازنشستگی، بدون رضایت و مشارکت واقعی شرکای اجتماعی و بدون آغاز اصلاحات از حوزه مدیریت منابع و دارایی‌های سازمان، فاقد پشتوانه اجتماعی لازم است و نمی‌تواند تأمین‌کننده عدالت و پایداری بلندمدت نظام تأمین اجتماعی باشد. اصلاحات باید از مسیر شفافیت، دموکراسی و پاسخگویی و اصلاح مدیریت آغاز شود، نه از کاهش حقوق و مزایای بیمه‌شدگانی که صاحبان اصلی سازمان تأمین اجتماعی هستند.

نهاد‌های مسئول در شرایط حساس اقتصادی است. این نماینده مردم در مجلس بیان کرد: حمایت از سفره و معیشت مردم باید در اولویت برنامه‌ریزی‌های اقتصادی قرار گیرد. از این منظر، مقابله با احتکار، گران‌فروشی، واسطه‌گری و هرگونه رفتار اختلال‌گرانه در بازار می‌تواند به حفظ قدرت خرید مردم و ایجاد اطمینان بیشتر در جامعه کمک کند.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس بیان کرد: در شرایط کنونی، توجه به مسائل اقتصادی و معیشتی مردم اهمیت دوچندانی دارد؛ لذا سیاست‌گذاران و دستگاه‌های اجرایی باید با اتخاذ تصمیمات مؤثر، زمینه بهبود شرایط اقتصادی، کنترل قیمت‌ها و افزایش رفاه عمومی را فراهم کنند. وی عنوان کرد: تشدید نظارت بر بازار، حمایت از معیشت مردم و اتخاذ سیاست‌های مؤثر اقتصادی، از مهم‌ترین الزامات عبور از شرایط دشوار اقتصادی و ایجاد ثبات و آرامش در جامعه به شمار می‌رود.

اصلاح سودهای بانکی؛ سپرده‌گذاران منتظر چه تغییری باشند؟

❗ با توجه به اینکه تورم در سال‌های اخیر از نرخ سود سپرده‌ها پیشی گرفته و جذابیت سپرده‌گذاری را کاهش داده است، بانک مرکزی از بازبینی ساختار نرخ‌های سود خبر داده اما تأکید دارد که بازبینی ساختار لزوماً به معنای افزایش نرخ سود نیست و حتی در برخی از مدل‌های سپرده باید کاهش هم صورت گیرد.

به گزارش ایسنا، سپرده‌گذاری بانکی همواره یکی از کم‌ریسک‌ترین روش‌های نگهداری سرمایه برای خانوارها محسوب می‌شود؛ روشی که در ازای چشم‌پوشی از مصرف امروز، سودی مشخص را برای آینده در اختیار سپرده‌گذار قرار می‌دهد. با این حال اما در سال‌های اخیر، تداوم تورم‌های بالا موجب شده سود اسمی پرداختی بانک‌ها نتواند همگام با رشد سطح عمومی قیمت‌ها (نرخ تورم) حرکت کند و در نتیجه تمایل مردم به سپرده‌گذاری در بانک‌ها کاهش یافت.

با توجه به اینکه بازدهی واقعی سپرده‌ها از تفاوت میان نرخ سود بانکی و نرخ تورم به دست می‌آید، در بسیاری از مقاطع منفی شده و این موضوع انگیزه بخش بزرگی از سپرده‌گذاران برای نگهداری منابع در شبکه بانکی را کاهش داد. در نتیجه این وضعیت افزایش جذابیت بازارهایی مانند ارز، طلا، مسکن و سایر دارایی‌ها برای حفظ ارزش پول، در این بازارها رشد قابل توجه قیمت‌ها به بار آورده است.

وقتی تورم از سود بانکی سبقت می‌گیرد

البته تعیین نرخ سود بانکی همواره یکی از دشوارترین تصمیم‌های سیاست‌گذاران پولی بوده، چراکه از یک سو افزایش نرخ سود می‌تواند به جذب نقدینگی و تقویت انگیزه سپرده‌گذاری کمک کند و از سوی دیگر، هزینه تأمین مالی را برای بنگاه‌های اقتصادی افزایش می‌دهد و ممکن است بر سرمایه‌گذاری و تولید اثر منفی بگذارد، چراکه اگر سرمایه‌گذاران از طریق سپرده‌گذاری سود آنچنانی کسب کنند دیگر کسی به تولید و درنهایت اشتغال‌زایی رونمی‌آورد.

البته نباید این موضوع را هم فراموش که در حال حاضر نیز بسیاری از سرمایه‌داران به جای اشتغال‌زایی و ورود به بخش تولید، سعی دارند با فعالیت در بازارهایی چون دلار، طلا، مسکن و... سرمایه خود را حفظ کرده و با نرخ تورم پیش بروند.

در همین راستا و وحید ماجد- معاون سیاست‌گذاری پولی بانک مرکزی- معتقد است نگاه تک‌بعدی به نرخ سود نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای اقتصاد باشد.

به گفته او، هر تصمیم اقتصادی در کنار منافع خود دارای هزینه‌هایی است و سیاست‌گذار باید به گونه‌ای عمل کند که منافع ملی بر هزینه‌ها غلبه کند. او با رد این دیدگاه که افزایش نرخ سود به تنهایی راه‌حل مشکلات اقتصادی است، اعلام کرد که بانک مرکزی نه به سرکوب نرخ سود اعتقاد دارد و نه با اصلاح آن مخالفت می‌کند.

اصلاح ساختار نرخ‌ها با توجه به نوع سپرده‌ها

طبق صحبت‌های اخیر ماجد، بازبینی ساختار نرخ‌های سود در دستور کار بانک مرکزی قرار گرفته تا نرخ‌ها متناسب با ریسک، نوع فعالیت اقتصادی و شرایط تأمین مالی تعیین شوند. البته او نرخ سود مشخصی برای سپرده‌ها اعلام نکرد و یکی از مهم‌ترین محورهای این بازنگری را تفکیک مجدد میان انواع سپرده‌ها و ابزارهای مالی دانست. بر اساس دیدگاه مطرح‌شده از سوی معاون بانک مرکزی، سپرده‌های جاری، کوتاه‌مدت و بلندمدت و همچنین ابزارهای سرمایه‌گذاری پروژه‌محور نباید بازدهی یکسانی داشته باشند و لازم است تفاوت میان میزان تعهد، ریسک و مدت نگهداری منابع در نرخ‌های پرداختی منعکس شود. به اعتقاد معاون رئیس کل بانک مرکزی، افرادی که منابع خود را برای دوره‌های طولانی در شبکه بانکی نگهداری می‌کنند یا در قالب گواهی‌های سپرده خاص و طرح‌های تأمین مالی مشارکت دارند، باید از بازدهی بیشتری نسبت به افرادی برخوردار باشند که منابع خود را به صورت کوتاه‌مدت میان بازارهای مختلف جایه‌جا می‌کنند. با این حال، هم‌زمان با انتشار برخی گمانه‌زنی‌ها درباره تغییر نرخ‌های سود بانکی، بانک مرکزی در اطلاعیه‌ای رسمی تأکید کرده که ارقام و درصد‌های منتشرشده درباره افزایش یا کاهش نرخ سود سپرده‌ها و تسهیلات بانکی مورد تأیید این بانک نیست.

بازنگری نرخ سود بدون تصمیمی جدی برای افزایش یا کاهش

بانک مرکزی در بیانیه خود اعلام کرد که موضوع بازنگری ساختار نرخ‌های سود در چارچوب وظایف سیاست‌گذار پولی و با هدف ارتقای اثربخشی سیاست‌های پولی، مدیریت انتظارات تورمی و حفظ ثبات اقتصادی در دست بررسی قرار دارد، اما نباید از این موضوع چنین برداشت شود که این نهاد لزوماً در مسیر افزایش یا کاهش نرخ‌های سود قرار دارد. تمامی گزینه‌ها و سناریوهای سیاسی در کمیته‌های تخصصی بانک مرکزی در حال بررسی است و تصمیم‌گیری نهایی پس از تکمیل ارزیابی‌های کارشناسی و طی فرآیندهای قانونی انجام می‌شود.

درواقع آنچه اکنون بیش از هر چیز مورد تأکید بانک مرکزی قرار دارد، ایجاد توازن میان چند هدف مهم اقتصادی است؛ از جمله این موارد را بر اساس صحبت‌های اخیر ماجد می‌توان مهار تورم، حفظ ثبات شبکه بانکی، حمایت از رشد اقتصادی و تأمین مالی بخش واقعی اقتصاد اعلام کرد. ضمن اینکه کارشناسان اقتصادی نیز معتقدند نقد هرگونه اصلاح در نرخ‌های سود زمانی می‌تواند به افزایش جذابیت سپرده‌گذاری منجر شود که هم‌زمان با کنترل پایدار تورم همراه باشد.

اخبار

کالابرگ از فلسفه اصلی خود فاصله گرفته است

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس با انتقاد از شیوه اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی، گفت: فلسفه اصلی کالابرگ آن بود که ۱۱ قلم کالای اساسی مورد نیاز مردم در طول سال با قیمت ثابت در اختیار جامعه هدف قرار گیرد، اما به نوعی تبدیل این طرح به پرداخت اعتبار نقدی باعث شده خانوارها همچنان در معرض آثار تورم و افزایش قیمت کالا‌های اساسی قرار داشته باشند.

مجید دوستعلی، با اشاره به افزایش قیمت کالا‌های مشمول کالابرگ در کشور، گفت: به‌واقع فلسفه کالابرگ از ابتدا برای کنترل بازار، به‌ویژه برای جامعه هدفی که مدنظر بود، طراحی شد. هدف مجلس از اجرای کالابرگ این بود که ۱۱ قلم کالای اساسی مورد نیاز مردم در سالی که طرح کالابرگ اجرا می‌شود، برای مصرف‌کنندگان با قیمت ثابت تأمین شود. نماینده کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی افزود: این موضوع چندین بار نیز از سوی آقای قالیباف در مجلس تشریح شد. بر اساس این نگاه، اگر در ابتدای سال قیمت کالاهایی مانند گوشت، شکر، برنج و سایر اقلام مشمول کالابرگ مشخص می‌شد، حتی در صورت افزایش قیمت این کالاها در طول سال، دولت موظف بود مابه‌التفاوت قیمت را پرداخت کند تا مردم بتوانند همان ۱۱ قلم کالای اساسی را با نرخ تعیین شده بخرند یا تسلیت نمایند کنند. عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس ادامه داد: فلسفه کالابرگ این بود که جامعه هدف تحت تأثیر نوسانات بازار قرار نگیرد و اگر اتفاقاتی مانند افزایش نرخ ارز یا سایر شوک‌های اقتصادی رخ داد، مردم برای تأمین کالا‌های ضروری خود دچار مشکل نشوند؛ به عبارت دیگر، خانوارها این اطمینان را داشته باشند که می‌توانند ۱۱ قلم کالای اساسی مورد نیاز خود را تا پایان سال با قیمت مشخص و بدون تأثیرپذیری از نوسانات بازار خرید کنند. دوستعلی تصریح کرد: اما دولت در مقام اجرا به این شکل عمل نکرد. آنچه امروز در اختیار مردم قرار می‌گیرد، در حقیقت نوعی اعتبار با وجه نقد است. مردم با این اعتبار به فروشگاه مراجعه می‌کنند و از میان کالا‌های مشمول خرید انجام می‌دهند. حتی بعدها دامنه کالاها نیز گسترش پیدا کرد، اما این شیوه با توجه به شرایط تورمی موجود، نمی‌تواند پاسخگوی نیاز مردم باشد. وی با بیان اینکه ارزش واقعی اعتبار پرداختی به مرور زمان کاهش می‌یابد، گفت: یک میلیون تومان اعتباری که در گذشته قدرت خرید مشخصی داشت، امروز به دلیل افزایش قیمت‌ها دیگر همان کارایی را ندارد.

اگر پیش از این با مبلغی مشخص می‌شد مقدار معینی کالا خریداری کرد، اکنون به دلیل رشد قیمت‌ها همان مبلغ، قدرت خرید بسیار کمتری دارد. این نماینده مجلس افزود: ارزش پولی که از اسفندماه باهمین ماه در قالب کالابرگ پرداخت شده تا امروز کاهش یافته است. در حالی که قرار بود استفاده‌کنندگان از کالابرگ در طول سال از افزایش قیمت کالا‌های اساسی مصون بمانند، در عمل چنین اتفاقی رخ ندهاده است. دوستعلی تأکید کرد: اگر به عنوان مثال دولت اقدام به افزایش نرخ کالابرگ کرده‌و آن را به دو میلیون تومان برساند هم آثار چندانی نخواهد داشت؛ بنابراین، به اصطلاح این شرایط دومینوی تکرار شونده است مگر اینکه جلوی تورم گرفته شود، لذا این اقدام زمانی اثرگذار خواهد بود که هم‌زمان با کنترل تورم انجام شود. در غیر این صورت افزایش اعتبار نیز نمی‌تواند منافع مورد انتظار را برای خانوارها به همراه داشته باشد.

لطفاً با مدیران جدید ایران خودرو هم «مذاکره» کنید

فشار حداکثری مدیریت جدید ایران خودرو به معیشت مردم روز به روز در حال افزایش است و باید منتظر ماند و دید دولت چه موضعی در قبال این مسئله اتخاذ می‌کند. اصل ماجرا از یک خطای راهبردی در حکمرانی شرکتی آغاز شد. مسامداری که خودرویی تأمین‌کننده قطعات بود، حالا به اتاق فرمان خودروساز رفته است. نتیجه این امر افزایش معیوب، خلق یک انحصار دوگانه در قیمت‌گذاری و قطعه‌سازی بوده است. مقام‌وزارت صمت هم تأکید می‌کند که ناشی فاش نشود اما پشت تلفن می‌گوید که «ما هم با واگذاری مدیریت ایران خودرو به کروز مخالف بودیم». تنها مدیر وزارت صمت نیست که در این باره حرف دارد اما تأکید می‌کند که نامش فاش نشود، مدیرعامل یک خودروساز دیگر که حتی با یازدن اسم خودروسازی‌اش هم مخالفت می‌کند، معتقد است که «قطعه‌ساز معروف با ندادن قطعه ۷۰ درصد تولید ما را خوبانده است». جلا مدیریت جدید ایران خودرو، یعنی شرکت کروز در اقدامی کسپاتیفه، برای چهارمین نوبت در یک بازه زمانی فشرده، قیمت محصولات خود را افزایش داده و در نامه‌ای رسمی به سازمان بورس، وعده «گام‌های بعدی افزایشی» را نیز داده است. طاهر آعلایی کارشناس خودروه به فارس می‌گوید که ما با یک برنامه از پیش طراحی شده برای فشار اقتصادی بر مصرف‌کننده مواجهیم؛ برنامه‌ای که در آن، طرف مقابل به صراحت اعلام می‌کند که قصد عقب‌نشینی از مواضع خود را ندارد و مردم باید منتظر اقدامات بعدی باشند. جالب اینجاست که ادبیات رسمی کشور در قبال کنشگرانی که با «فشار حداکثری» به دنبال بازآوردن مردم هستند، همواره «مقاومت فعال» و «مذاکره» را موضع عزت، استوار بوده است. سیاست‌گذار در برابر تهدیدهای خارجی، با اقلاصه تیم مذاکره‌کننده تشکیل می‌دهد و از میز گفت‌وگو برای کاهش تنش استقبال می‌کند. اما سؤال از دولتمردان محترم این است که چرا در برابر این فشار داخلی که مستقیماً سفره مردم را نشان‌رفته، از استراتژی «مذاکره» استفاده نمی‌کنید؟ مگر نه این است که این نهاد اقتصادی نیز با اقدامات یک‌جانبه و چندمرحله‌ای خود، عملاً در حال تحمیل خواسته‌هایش به ملت است؟

پیشنهاد یک ابتکار دیپلماتیک

زهر خدای کارشناس اقتصادی پیشنهاد می‌دهد که دولت باید در اقدامی بدیع، یک تیم ویژه برای «مدیریت تنش قیمتی» تشکیل دهد. وی ادامه می‌دهد: می‌توان با مدیران جدید خودروساز یا هم‌مذاکره نشست و از آنها خواست تا در ازای دریافت امتیازات فنی و حمایتی، «برنامه اقدام مشترک» خود را برای عقب‌نشینی از این موج گران متوقف کنند. خادمی معتقد است که می‌توان وعده «لغو تحریم‌های قیمتی» را گام به گام و مشروط به راستی‌آزمایی عملکرد آن‌ها داد و از سازوکارهای اعتمادساز برای خروج از این بحران ساختگی استفاده کرد. به امروز، موضع دولت در قبال درخواست‌های مکرر افزایش قیمت مدیریت ایران خودرو چیزی مشخصی نبوده است. این پرسش از متولیان تنظیم بازار باقی‌است، اگر قرار است در برابر فشار حداکثری، راه‌حل «مذاکره و توافق» باشد، چرایی این‌سخته برای نهادهای که مستقیماً از جیب مردم ارتزاق می‌کند، نییچیده می‌شود؟ شاید لازم است، دولت‌مباری لحظه‌ای نوربین‌ها را به سمت داخل برگردانند و با همان ابزار زبانی که در هتل‌های لوکس مذاکراتی به کار می‌گیرند، از این مدیران بخواهند که اندکی از فشار حداکثری بر سفره‌های مردم دست بردارند.

■ **سه‌شنبه ۲ تیر ۱۴۰۵** ■ **۸ محرم ۱۴۴۸** ■ **۲۳ June ۲۰۲۶** ■ **سال دوم** ■ شماره **۴۹۱**

■ **چاپخانه:** نگار نقش ■ **تلفن:** ۶۶۱۲۸۶۱۲ ■ **روابط عمومی:** ۰۹۹۱۸۴۴۱۵۲۹

■ **مدیر مسئول:** مهدی مهرپور ■ **کد پستی:** ۱۵۸۶۶۱۳۴۱۳ ■ **آدرس:** تهران، خیابان میرزای شیرازی، کوچه ۱۵، پلاک ۴۴، طبقه ۲

ضعف نظارت در بورس زمینه سوءاستفاده برخی شرکت‌ها را فراهم کرد

گزارش

یک نماینده مجلس گفت که پرونده‌های مشابه «خا‌هن» ناشی از خلا قانونی نیست؛ مشکل اصلی ضعف نظارت و سیاست‌های نادرست ارزی است.

حسین مصصامی مزرعه‌آخوند، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ایران با اشاره به برخی پرونده‌های جنجالی در بازار سرمایه که در آنها شرکت‌ها با ارائه طرح‌های توسعه و جذب منابع مالی، به تعهدات خود عمل نکرده‌اند، تأکید کرد که مشکل اصلی در این پرونده‌ها نه خلأ قانونی، بلکه ضعف نظارت نهاد‌های مسئول و فراهم شدن زمینه سوءاستفاده در سایه جهش‌های ارزی است. مصصامی با طرح ادعایی که در خبرگزاری مهر منتشر شده، درباره پرونده شرکت‌آهنگری ترانکتوسازی ایران (خا‌هن) و شرکت‌های مشابه که متهم به استفاده از طرح‌های توسعه صوری برای جذب منابع مالی شده‌اند، اظهار داشت: بورس دارای سازوکار مشخصی است و زمانی که یک شرکت بر مبنای طرح توسعه اقدام به ارائه اسناد، صورت‌های مالی و دریافت مجوزهای لازم می‌کند، این بورس است که باید صحت این اطلاعات را مورد راستی‌آزمایی قرار دهد. وی افزود: اگر شرکتی ادعا می‌کند تجهیزات وارد کرده یا طرح توسعه‌ای را در دست اجرا دارد، بورس باید سازوکاری طراحی کند که امکان بررسی و تطبیق این اطلاعات با داده‌های واقعی وجود داشته باشد. ارتباط با کم‌رک، بررسی اسناد واردات و کنترل اطلاعات ثبت‌شده در سامانه‌های رسمی از جمله ابزارهای است

که می‌تواند مانع شکل‌گیری چنین تخلفاتی شود. این نماینده مجلس با تأکید بر اینکه بورس قرار بوده یکی از شفاف‌ترین نهاد‌های مالی کشور باشد، تصریح کرد: مردم به اعتبار و اعتمادی که به بازار سرمایه دارند، سرمایه‌های خود را وارد این بازار می‌کنند؛ بنابراین اگر اطلاعاتی که مبنای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران قرار می‌گیرد صحیح نباشد یا نهاد ناظر در انجام وظایف خود کوتاهی کند، اصل اعتماد عمومی به بازار سرمایه آسیب می‌بیند.

خلأ قانونی وجود ندارد؛ خلأ نظارتی وجود دارد

مصصامی در ادامه گفت و گو با خبرگزاری مهر، بار وجود خلأ قانونی در این زمینه گفت: از نظر من مسئله اصلی خلأ قانون نیست. قوانین و ابزارهای لازم تا حد زیادی وجود دارد، اما آنچه مشاهده می‌شود ضعف در نظارت، راستی‌آزمایی و اجرای صحیح سازوکارهای کنترلی است. وی تأکید کرد: وقتی فرد یا شرکتی با استناد به یک طرح توسعه اقدام به جذب سرمایه می‌کند، نهاد ناظر باید بتواند پیش از وقوع تخلف یا در مراحل اولیه، صحت ادعا‌ها را بررسی و تخلفات احتمالی را شناسایی کند. اگر این سازوکارها به درستی عمل نکنند، طبیعی است که زمینه سوءاستفاده فراهم شود.

جهش‌های ارزی هم به تولید ضربه می‌زند و هم بستر سوءاستفاده را فراهم می‌کند

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در بخش دیگری از این گفت‌وگو با اشاره به نقش جهش‌های ارزی در شکل‌گیری تخلفات اقتصادی

گفت: جهش‌های ارزی همواره امکان سوءاستفاده‌های کلان را فراهم می‌کنند. البته در کنار این موضوع، نباید فراموش کرد که همین جهش‌ها آسیب‌های سنگینی نیز به بخش تولید وارد کرده‌اند.

وی با اشاره به گفت‌وگوهای خود با برخی تولیدکنندگان و قطعه‌سازان اظهار داشت: سال گذشته برخی فعالان صنعتی عنوان می‌کردند

که بر مبنای نرخ‌های اعلامی بانک مرکزی اقدام به واردات مواد اولیه یا کالا کرده‌اند محصولات خود را نیز بر همان اساس فروخته‌اند، اما پس از افزایش نرخ ارز، با بد‌هی‌های سنگینی مواجه شده‌اند. مصصامی افزود: برخی از این واحدهای تولیدی اعلام می‌کردند که برای تسویه تعهدات ارزی خود ناچار به فروش دارایی‌هایشان شده‌اند. این نشان می‌دهد که جهش ارزی صرفاً زمینه سوءاستفاده را فراهم نمی‌کند، بلکه مستقیماً به تولید و سرمایه‌گذاری نیز آسیب می‌زند.

ریشه جهش‌های ارزی در سیاست‌گذاری‌های اشتباه است

وی با انتقاد از سیاست‌های ارزی سال‌های اخیر اظهار کرد: باید پرسید

چرا نرخ ارز در مقاطعی با چنین شدت و سرعتی افزایش پیدا می‌کند؟ چرا سیاست‌گذار ارزی تصمیم می‌گیرد نرخ‌های رسمی را به‌طور ناگهانی افزایش دهد؟ چرا سازوکارهایی مانند تالارهای مختلف ارزی ایجاد و سپس حذف می‌شوند؟

این اقتصاددان ادامه داد: بخشی از جهش‌های ارزی نتیجه مستقیم سیاست‌گذاری‌های نادرست است. زمانی که نرخ‌های مبنای‌تغییری کند یا ساختار بازار ارز به صورت ناگهانی دستخوش تغییر می‌شود، آثار آن در کل اقتصاد و بازارها نمایان خواهد شد.

متخلفان نمی‌توانند تعهدات ارزی را با نرخ گذشته تسویه کنند

مصصامی در پاسخ به پرسشی درباره شرکت‌هایی که پس از دریافت منابع ارزی یا ایجاد تعهدات ارزی، از انجام تعهدات خود خودداری کرده‌اند، گفت: اینکه فرد یا شرکتی مدعی شود حاضر است صرفاً با نرخ سال‌های گذشته تعهدات خود را تسویه کند، مبنای قانونی ندارد.

وی با اشاره به تشکیل کارگروه ویژه بازگشت ارزهای حاصل از صادرات غیرنفتی در قوه قضاییه اظهار داشت: طبق اعلام بانک مرکزی، حجم قابل توجهی از تعهدات ارزی طی سال‌های گذشته ایفا نشده است. در چنین مواردی اصل بر بازگشت ارز و جبران خسارت‌های وارده است و قوانین موجود از جمله مقررات مرتبط با مبارزه با قاچاق ارز، ابزارهای لازم را در اختیار دستگاه قضایی قرار داده‌اند.

در صورت احراز قصور نهاد ناظر، سهامداران مستحق جبران خسارت هستند

این نماینده مجلس درباره وضعیت سهامداران خریدر پرونده‌هایی که منجر به توقف طولانی مدت نماد‌ها شده است نیز گفت: باید میان ریسک طبیعی سرمایه‌گذاری و خسارتی که ناشی از قصور نهاد ناظر است تفاوت قائل شد.

وی افزود: اگر سرمایه‌گذار بر اساس تحلیل و ارزیابی شخصی خود تصمیم اشتباه گرفته باشد، مسئولیت آن متوجه خود اوست؛ اما اگر اطلاعات نادرست در اختیار مردم قرار گرفته یا نهاد ناظر در انجام وظایف خود کوتاهی کرده باشد، موضوع متفاوت خواهد بود.

مصصامی تأکید کرد: در صورت احراز قصور، نهاد ناظر از سوی مراجع ذیصلاح، جبران خسارت افرادی که متضرر شده‌اند باید مورد توجه قرار گیرد و مرجع تشخیص

این مسئله نیز قوه قضاییه است. به همین دلیل در پرونده‌هایی چون آهنگری ترانکتوسازی ایران وظیفه قوه قضائیه با وجدان است.

مجلس می‌تواند از ابزارهای نظارتی خود استفاده کند

وی در پایان درباره نقش مجلس در چنین پرونده‌هایی گفت: مجلس ابزارهای مختلفی از جمله تذکر، سؤال و حتی استیضاح وزیر مربوطه را در اختیار دارد و در صورتی که تخلفات یا قصورهای احتمالی برای نمایندگان به صورت مستند و قابل اثبات احراز شود، امکان استفاده از این ظرفیت‌های قانونی وجود خواهد داشت.

گلابه بخش خصوصی از اجرای ناقص بسته‌های حمایتی دولت

رئیس اتاق ایران گفت: در جریان جنگ ۱۲ روزه بسته حمایتی تدوین شد اما فقط حدود ۱۰ درصد آن اجرا شد و اثر محسوسی نداشت؛ در جنگ رمضان هم بسته دیگری پیش‌بینی شد اما هنوز کمکی به بنگاه‌ها نشده است.
صمد حسن زاده، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، در سی‌وسومین نشست هیات نمایندگان اتاق ایران با حضور محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهوری، با تأکید بر ظرفیت‌های گسترده این نهاد در اقتصاد کشور گفت: اتاق‌های بازرگانی از توان قابل توجهی برای کمک به اقتصاد ملی برخوردارند و عملکرد بنگاه‌های اقتصادی در جریان جنگ اخیر برای حفظ تاب‌آوری و استمرار تولید، یک «حماسه اقتصادی» محسوب می‌شود. او با اشاره به توصیه‌های اتاق در دوره افزود: تأکید اصلی بر تدوام فعالیت خطوط تولید و جلوگیری از توقف کارخانه‌ها بود تا اشتغال و چرخه تولید کشور دچار آسیب نشود.

زاده با تشریح ظرفیت‌های کارشناسی اتاق ایران اظهار کرد: در کشور ۱۳۴ اتاق بازرگانی استانی فعال هستند. همچنین ۲۰ کمیسیون تخصصی در اتاق ایران با حضور کارشناسان و صاحب‌نظران در حال انجام مطالعات و بررسی‌های تخصصی‌اند. وی ادامه داد: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران نیز با حضور حدود ۲۰ استاد دانشگاه، مسائل اقتصادی را به‌صورت علمی بررسی کرده و نتایج و پیشنهادهای کارشناسی را در اختیار تصمیم‌گیران قرار می‌دهد. علاوه بر این، حدود ۱۴ اتاق مشترک بازرگانی در توسعه روابط اقتصادی ایران با سایر کشورها فعال هستند و ۲۶۰ تشکل ملی اقتصادی نیز در ساختار اتاق ایران حضور دارند که ظرفیت قابل توجهی از دانش و تجربه بخش خصوصی را تشکیل می‌دهند.

تولید حتی در جنگ هم زمین‌نشد

رئیس اتاق ایران با اشاره به عملکرد فعالان اقتصادی در شرایط جنگی گفت: در جنگ ۱۲ روزه و همچنین جنگ رمضان، فعالان اقتصادی نقش مؤثری در حفظ جریان تولید و تأمین کالا‌های اساسی ایفا کردند، به گونه‌ای که کمبودی در بازار مشاهده نشد و شرایط تأمین کالا‌ها حتی در فضای جنگی نیز پایدار باقی ماند. او در ادامه با اشاره به مشکلات اقتصادی ناشی از تحریم‌ها افزود: کشور در سال‌های اخیر با محدودیت‌های جدی مواجه بوده که بخش قابل توجهی از آن با مدیریت مسئولان کنترل شده، اما همچنان برخی چالش‌ها برای فعالان اقتصادی بابرجاست.
سمن زاده یکی از مهم‌ترینغدغه‌های فعالان اقتصادی را موضوع رفع تعهد ارزی عنوان کرد و گفت: صادرکنندگان به‌ویژه با توجه به نوسانات نرخ ارز، در بازگشت از حاصل از صادرات با مشکلات جدی روبه‌رو هستند و این موضوع نیازمند بازنگری در مقررات است؛ به خصوص در حوزه خدمات فنی و مهندسی.

وی تأکید کرد: اصلاح مقررات مرتبط با رفع تعهد ارزی می‌تواند بخش قابل توجهی از مشکلات صادراتی را حل کند. رئیس اتاق ایران همچنین با اشاره به رویکرد بخش خصوصی نسبت به دولت گفت: اتاق بازرگانی ایران حمایت خود از دولت را در چارچوب وقایع ملی و با هدف تقویت صلح، امنیت و بهبود معیشت مردم اعلام می‌کند و در همین راستا بیانیه‌ای نیز صادر خواهد شد.

Charsogh newspaper.com

هرمز؛ گلوگاهی که جهان را به ایران وابسته کرد

بازاری‌پی‌وی‌سی‌نیز دستخوش تحولات گسترده شد. قیمت پی‌وی‌سی اتیلن پایه در چین در اوج بحران به ۱۰۳۵ دلار در هر تن رسید، درحالی که پیش از بحران قیمت‌ها در محدوده ۵۰۰ دلار قرار داشتند. حتی پس از اصلاح بازار، قیمت‌ها در محدوده ۷۰۰ دلار تثبیت شدند که همچنان بسیار بالاتر از سطح پیشین است.

گزارشی از CIS نیز تصریح می‌کند که محدودیت اصلی همچنان به وضعیت تنگه هرمز مرتبط است. تعداد کشتی‌های عبوری از حدود روزانه ۱۴ تا ۱۵ کشتی پیش از بحران، به کمی بیش از ۱۰ کشتی در روزهای تنش کاهش یافت.

بایام راهبردی بحران: قدرتی که نمی‌توان نادیده گرفت

بررسی هم‌زمان چهار گزارش بین‌المللی یک نتیجه روشن دارد: اقتصاد جهانی، به‌ویژه در بخش انرژی و پتروشیمی، هنوز به‌شدت به خلیج فارس و مسیرهای مرتبط با ایران وابسته است. اختلالی محدود در این منطقه توانست بازار نفت، گاز، کودهای شیمیایی، پتروشیمی، بی‌بی‌وی‌سی، متانول و حتی آلومینیوم را تحت تأثیر قرار دهد.

واقعیت این است که بحران اخیر بیش از آنکه قدرت کشورهای کودهای شیمیایی، پتروشیمی، ایران و قطر تأمین آلومینیوم را تحت تأثیر منطقه، یکن ناچار شد واردات نفت را از سایر کشورهای آسیایی به‌شدت افزایش دهد. واردات پلی‌اتیلن سنگین از ویتنام ۳۷۷ درصد، از تایلوان ۲۰۸ درصد، از تایلند ۱۰۳ درصد و از ژاپن ۱۰۱ درصد رشد کرد.

این آمارها نشان می‌دهد حتی چین با وجود توسعه گسترده ظرفیت‌های داخلی، هنوز به منابع انرژی و خوراک خلیج فارس وابستگی قابل توجهی دارد.
متانول و بی‌بی‌وی‌سی: بازارهایی که از تعادل خارج شدند
یکی دیگر از نشانه‌های اهمیت راهبردی منطقه، تحولات بازار متانول بود. صادرات متانول خاورمیانه در سال ۲۰۲۵ بیش از ۱۷ میلیون تن برآورد شده است. اختلال در صادرات منطقه موجب شد واردات متانول چین ۵۱ درصد کاهش یابد و ۴۲۷ هزار و ۹۱۴ تن برسد. در مقابل، قیمت متانول در چین به ۴۵۳ دلار در هر تن و در جنوب شرق آسیا به ۶۹۰ دلار در هر تن افزایش یافت؛ بالاترین قیمت طی سال‌های اخیر.

^[1] رئیس اتاق ایران گفت: در جریان جنگ ۱۲ روزه بسته

^[2] حمایتی تدوین شد اما فقط حدود ۱۰ درصد آن اجرا شد و اثر

^[3] محسوسی نداشت؛ در جنگ رمضان هم بسته دیگری پیش‌بینی

^[4] شد اما هنوز کمکی به بنگاه‌ها نشده است